

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5CdoR/11/2023
Identifikačné číslo spisu: 7621204917
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7621204917.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej vo veci starostlivosti o maloletú W. O., narodenú XX. U. XXXX, W. K. B., W. XX/XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa matky H. S. V., narodenej XX. X. XXXX, W. K. B., W. XX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, Poprad, Nám. sv. Egídia 95, IČO: 50 672 720, a otca X. Š. O., narodeného XX. Q. XXXX, W. K. B., O. XX, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 15P/5/2021, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2023 sp. zn. 8CoP/74/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom č. k. 15P/5/2021-228 zo dňa 29. novembra 2021 vo výroku I. návrh matky na zverenie maloletej W. O., narodenej XX. U. XXXX do jej osobnej starostlivosti a úpravu styku otca s maloletou, zamietol. Výrokom II. zveril maloletú W. O., narodenú XX. U. XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

Striedavá osobná starostlivosť sa bude realizovať takto:

Matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý párny týždeň od pondelka od 16:00 hod. do stredy do 16:00 hod., a od piatku od 16:00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 16:00 hod. Matka prevezme maloletú v mieste bydliska otca, resp. v mieste školského zariadenia, ktoré maloletá navštevuje v stanovenom čase a otec maloletú na výkon osobnej starostlivosti matkou riadne pripraví.

Otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý nepárny týždeň od pondelka od 16:00 hod. do stredy do 16:00 hod. a od piatku od 16:00 hod. do pondelka nasledujúceho týždňa do 16:00 hod. Otec prevezme maloletú v mieste bydliska matky, resp. v mieste školského zariadenia, ktoré

maloletá navštevuje v stanovenom čase a matka maloletú na výkon osobnej starostlivosti otcom riadne pripraví.

Tento interval striedavej osobnej starostlivosti rodičov sa začne počnúc prvým pondelkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

Počas letných prázdnin sú matka aj otec povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú striedavo, každý z nich 7 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní opakovane so začiatkom realizácie 30.6 od 18:00 hod. a končiac 31.8. o 18:00 hod.

Každý nepárny rok v čase vianočných sviatkov od 24.12. od 9:00 hod. do 26.12. do 9:00 hod. je otec povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú a matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od 31.12. od 9:00 hod. do 2.1. nasledujúceho roka do 9:00 hod.

Každý párny rok v čase vianočných sviatkov od 24.12. od 9:00 hod. do 26.12. do 9:00 hod. je matka povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od 31.12. od 9:00 hod. do 2.1. nasledujúceho roka do 9:00 hod.

Každý párny rok v čase jarných prázdnin v čase od nedele, ktorá predchádza jarným prázdninám od 18:00 hod. do nedele, ktorou sa jarné prázdniny končia do 18:00 hod. je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú otec.

Každý nepárny rok v čase jarných prázdnin v čase od nedele, ktorá predchádza jarným prázdninám od 18:00 hod. do nedele, ktorou sa jarné prázdniny končia do 18:00 hod. je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú matka.

Otec je povinný maloletú prevziať v stanovenom čase v bydlisku matky a matka je povinná prevziať maloletú v stanovenom čase v bydlisku otca. Každý z rodičov je povinný maloletú v stanovenom čase odovzdať do osobnej starostlivosti druhého rodiča a riadne ho na výkon osobnej starostlivosti druhým rodičom pripraviť.

Výrokom III. uložil otcovi povinnosť platiť na maloletú W. O., narodenú XX. U. XXXX výživné v sume 200,- eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku a to tak, že bežné výživné v sume 100,- eur zaplatí vždy do 15. dňa mesiaca vopred na účet matky vedený v W. W., U..W.. č. ú. IBAN W. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a sumu 100,- eur na tvorbu úspor zaplatí vždy do 15. dňa príslušného mesiaca na osobitný účet zriadený matkou. Výrokom IV. súd uložil matke povinnosť zriadiť do 10 kalendárnych dní od právoplatnosti rozsudku osobitný účet v prospech maloletej W. O., narodenej XX. U. XXXX v peňažnom ústave a otcovi oznámiť názov tohto peňažného ústavu a číslo účtu, kam má posielat' peniaze na tvorbu úspor. Výrokom V. návrh matky na určenie výživného vo zvyšnej časti zamietol. Výrokom VI. súd určil, že matka maloletej W. O., narodenej XX. U. XXXX je počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti oprávnená poberat' rodinný prídavok a daňový bonus na dieťa. Výrokom VII. súd uložil povinnosť obom rodičom vzájomne spolupracovať pri starostlivosti o maloletú, vzájomne sa informovať o podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletej a poskytovať si všetky úradné doklady týkajúce sa maloletej počas osobnej starostlivosti a to tomu rodičovi, ktorý sa osobne stará o maloletú. Výrokom VIII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Navrhovateľka H. S. V., narodená XX. X. XXXX (ďalej len „matka maloletej“ alebo „navrhovateľka“) sa návrhom doručeným súdu 14. októbra 2021 domáhala, aby súd zveril maloletú W. O., narodenú XX. U. XXXX (ďalej len „maloletá“) do jej osobnej starostlivosti, s tým, že právo zastupovať a spravovať jej majetok majú obidvaja rodičia. Navrhla, aby súd zaviazal X.. Š. O., narodeného XX. Q. XXXX (ďalej len „otec maloletej“) prispievať na výživu maloletej sumou 600,- eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci na jej presne špecifikovaný účet, a to od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhla, aby súd upravil styk otca s maloletou a to tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý pondelok v čase od 16:00 hod. do utorka do 16:00 hod., každý štvrtok v čase od 16:00 hod. do piatka do 16:00 hod. a tiež cez víkend každú párnú sobotu a každú nepárnu nedeľu, a to počas školského roka v čase od 8:30 hod. do 18:30 hod. a počas letných prázdnin v čase od 8:30 hod. do 19:30 hod., s tým, že otec maloletú vždy prevezme v mieste bydliska matky, resp. v materskej škole, ktorú bude maloletá navštevovať a matke vráti v mieste bydliska matky resp. v materskej škole, ktorú bude maloletá navštevovať. Zároveň bude ona zaviazaná povinnosťou maloletú na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a tomuto odovzdať.

1.2. Súd prvej inštancie v odôvodnení v bode 71. uviedol, že návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti a úpravu styku otca s maloletou nie je dôvodný a to preto, lebo súd vzhliadol naplnenie všetkých zákonných predpokladov na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti

rodičov.

1.3. Konkrétne súd poukázal na skutočnosť, že vykonaným dokazovaním zistil, že obaja rodičia sú plne spôsobilí k osobnej starostlivosti o maloletú, majú k tomu dostatočné materiálne a bytové podmienky, o túto starostlivosť majú záujem a maloletá má rovnakú kladnú citovú väzbu na oboch rodičov. Tak matka, ako aj otec sa odo dňa rozpadu ich vzťahu a vzájomného odlúčenia podieľajú na osobnej starostlivosti o maloletú. Uvedené bez akýchkoľvek pochybností vyplynulo z matkou predloženého harmonogramu starostlivosti o maloletú, z ktorého je zjavné, že ani na krátky časový interval nedošlo k odlúčeniu jedného rodiča od maloletej, ale práve naopak, táto bola v intenzívnom každodennom kontakte s oboma rodičmi. Rodičia svoj ďalší život usporiadali tak, že ich bydliská, kde má maloletá všetko čo potrebuje pre každodenné potreby, sú v bezprostrednej vzájomnej blízkosti a maloletá navštevuje predškolské zariadenie taktiež v ich bezprostrednej blízkosti, čo umožňuje bez neprimeranej záťaže pre maloletú, udržiavanie rovnocenného vzťahu s oboma jej rodičmi na každodennej báze.

1.4. V predmetnej veci mal súd za preukázané, že rodičia sú emočne stabilné osobnosti a obidvom im v rovnakej miere záleží na výchove ich maloletej dcéry. Zo vzájomných vyjadrení a výsluchu rodičov vyplynulo, že títo sa navzájom ako rodičia rešpektujú a maloletú vedú k tomu, aby uznávala tak autoritu matky ako aj otca. Rodičia v konaní nijako navzájom nespochybnili svoje rodičovské schopnosti spočívajúce v zabezpečení celkovej osobnej starostlivosti o maloletú a ani nespochybnili vzájomné výchovné metódy. Takéto spochybnenie nevyplynulo ani z vyjadrenia kolízneho opatrovníka.

1.5. Vo vzťahu k vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti s ohľadom na osobnosť maloletej súd uviedol, že maloletá je zdravé dieťa a prekonáva len bežné detské ochorenia, čo opätovne svedčí v prospech nariadenia striedavej osobnej starostlivosti. Matka v konaní vyjadrila obavy z toho, aké dopady bude mať celá situácia na maloletú v budúcnosti, aj s ohľadom na, podľa nej rýchly vývoj udalostí, ktoré ona vníma ako určitý tlak zo strany otca, čo môže podľa nej zanechať negatívny vplyv aj na maloletej. V tomto kontexte navrhla nariadenie znaleckého dokazovania detským psychológom, ktoré v konaní navrhol aj kolízny opatrovník. Súd k uvedenému uvádza, že nepochybne akékoľvek narušenie prirodzeného rodinného prostredia u maloletých detí, ktoré je v ich ponímaní vždy spojené s tým, že ako rodina žijú rodičia spolu, je pre maloleté dieťa po každej stránke náročné. Na druhej strane súd v tomto konkrétnom prípade nepovažoval nariadenie znaleckého dokazovania vo vzťahu k maloletej znalcom z odboru detská psychológia za potrebné práve s ohľadom na najlepší záujem maloletej. Súd si uvedomuje, že nie je odborníkom na detskú psychológiu, avšak v konaní bolo preukázané, že rodičia sa fakticky o maloletú starajú striedavo od vzájomného odlúčenia, len s rozdielnym rozsahom, ktorý bol postupne upravovaný. Maloletá tak od okamihu odlúčenia svojich rodičov našla v takejto forme fungovania prirodzený základ a v bezprostrednej dobe pred rozhodnutím súdu bola vo faktickej striedavej starostlivosti v rozsahu tri dni a tri noci u otca a štyri dni a štyri noci u matky. V konaní nebolo zo strany matky ani kolízneho opatrovníka namietané, že u maloletej sa objavili akékoľvek prejavy svedčiacie o zmene v správaní maloletej, o jej strachu, prípadnom napätí, nespavosti, adaptačných problémoch v škôlke, ktoré by aspoň v teoretickej rovine svedčili o nevhodnosti takto už rodičmi nastaveného systému (a to bez ohľadu na to, či matka s uvedeným rozsahom výkonu osobnej starostlivosti prejavila súhlas, pozn.). Pre úplnosť je potrebné uviesť, že ani kolíznym opatrovníkom navrhované znalecké dokazovanie aj preto, aby matka lepšie prijala takúto formu starostlivosti, bez ďalšieho nesvedčí o potrebe a účelnosti navrhovaného znaleckého dokazovania. Vzhľadom na uvedené súd nevykonal navrhované znalecké dokazovanie znalcom z odboru detská psychológia vo vzťahu k maloletej.

1.6. Vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti súdu ustálil príjem otca do septembra 2021 v sume cca 1540,- až 1640,- eur mesačne a od septembra 2021 v sume cca 1470,- až 1570,- eur mesačne (ako súčet príjmu z prenájmu garáže, príjmu zo závislej činnosti a príjmu z podnikania určený tak, ako keby si spoločníci delili zisk, ktorý otec v konaní pred súdom aj potvrdil

a matka ani kolízny opatrovník k tomu nevzniesli žiadne námietky) a jeho výdavky v sume 741,14 eura mesačne. Príjem matky ustálil do augusta 2021 v sume cca 750,- eur mesačne a od septembra 2021 v sume cca 770,- eur mesačne a jej výdavky ustálil v sume spolu cca 900,- eur mesačne (nájom 750,- eur, strava, domácnosť, daň z nehnuteľností a životné poistenie, ktoré súd ustálil v sume cca 150,- eur mesačne). Matkou vyčíslené mesačné náklady na maloletú v sume 690,- eur súd skorigoval na sumu 380,- eur mesačne.

1.7. Súd rozhodol o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v rozsahu 50:50. Na základe uvedeného prihliadal pri určení sumy výživného, ktoré sú rodičia povinní platiť na maloletú na

rovnaký rozsah osobnej starostlivosti rodičov o maloletú, keď obaja rodičia budú po rovnaké obdobie v mesiaci zabezpečovať maloletej stravu, bývanie, ošatenie, lieky a iné potreby. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že matka bude mať počas obdobia dvoch týždňov, ktoré bude v mesiaci maloletá s ňou celkové výdavky na ňu v sume 190,- eur.

1.8. Súd zaviazal otca vzhľadom na jeho majetkové pomery, schopnosti a možnosti prispievať na výživu maloletej sumou 100,- eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku (výrok III. tohto rozsudku). Otec sa tak na bežnom výživnom bude podieľať sumou 290,- eur a matka v sume 90,- eur (tak, ako to vo svojom návrhu vo vzťahu k svojmu podielu na výživnom aj navrhovala, pozn.).

1.9. Súd aplikoval ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, 2, 4, § 28 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, 6, § 63 ods. 1, 2, 3, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a článok 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, § 2 ods. 1, § 120 ods. 1, § 42, § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, § 220 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku podala odvolanie matka maloletej, ktorá napadla výrok I., II., III., IV., V., VI. a VII. Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom zo dňa 30. januára 2023 sp. zn. 8CoP/74/2022 tak, že rozsudok potvrdil.

2.1. Súd sa v odôvodnení rozsudku v bode 21. vysporiadal s námietkou matky ohľadne nedostatočného zistenia skutkového stavu súdom prvej inštancie. Uvedol, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na článok 10 ods. 1 a 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/2003). Ani odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v súlade s odvolacím návrhom matky. Odvolací súd sa v tomto smere stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že matkou navrhované znalecké dokazovanie je nadbytočné a v rozpore s požiadavkou hospodárnosti konania vzhľadom na to, že rodičovské schopnosti neboli rodičmi ani kolíznym opatrovníkom nijako spochybnené, práve naopak rodičia sa navzájom pri výchove maloletej rešpektujú. Nevzhladol ani žiadne, čo i len teoreticky rozdielne názory pri výchove maloletej. Rodičia rešpektujú navzájom rolu matky i otca a vedú maloletú k rešpektovaniu ich autorít ako rodičov a obidvaja majú vytvorené všetky predpoklady pre vykonávanie osobnej starostlivosti o maloletú. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 29. novembra 2021 je zrejmé, že na znaleckom dokazovaní trval len preto, aby matka po tomto psychologickom posúdení poznala vyjadrenie odborníka na to, čo je pre maloletú najlepšie. Odvolací súd poznamenáva, že striedavú osobnú starostlivosť nemožno chápať ako prostriedok na vyhýbanie sa platenia výživného ani ako spôsob riešenia negatívneho postoja jedného rodiča k právu stretávania druhého rodiča. Preto je prvoradou a základnou otázkou, ktorú musí súd v dokazovaní stabilizovať, motív, ktorý každého rodiča vedie k jeho postoju. A samozrejme názor dieťaťa. Až po tomto zistení (aj s použitím odborníkov najmä z oblasti psychológie detí a dospelých) môže súd zvoliť správny prístup k riešeniu konfliktnej situácie pri výchove dieťaťa. Čiže znalecké dokazovanie je namieste, ak medzi rodičom a dieťaťom, alebo medzi rodičmi navzájom je konfliktná situácia ohľadom výchovy dieťaťa. Ako súd prvej inštancie konštatoval, takáto konfliktná situácia ohľadom výchovy mal. W. v konaní preukázaná nebola, preto ani nebol dôvod nariadovať znalecké dokazovanie. Striedavá osobná starostlivosť môže byť nariadená len vtedy, ak sú obaja rodičia riadne spôsobilí svoje deti vychovávať. Ak sa nesprávajú spôsobom, ktorý túto ich spôsobilosť obmedzuje. Ak rodičia a deti dokážu takýto spôsob starostlivosti kultivovane zvládnuť, potom výrazne zvyšujú predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Zachovanie takého vzťahu je prvoradým záujmom dieťaťa. V tomto prípade aj vypočutím mal. W. odbornou pracovníčkou kolízneho opatrovníka neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že dieťa má pri realizácii styku s otcom psychické ťažkosti, resp. že by zažívalo traumu. Odvolací súd navyše dodáva, že znalecký posudok je v zmysle § 187 ods. 2 CSP len jeden z dôkazov, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádza, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Matka namietala nedostatok konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi ako dôvod, pre ktorý nie je možné realizovať striedajú osobnú starostlivosť. Nedostatok komunikácie

medzi rodičmi však zásadne právna prax ani najvyšších súdnych autorít nepovažuje za kontraindikáciu pre striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, má byť práve stimulom na jej zlepšenie.

2.2. V bode 22. odvolací súd riešil námietku matky týkajúcu sa nedostatočného zistenia majetkových pomerov otca. Odvolací súd sa stotožnil aj s rozhodnutím o určení výživného pre mal. W. v rozsahu 200 eur mesačne (bežné výživné v sume 100 eur a 100 eur na tvorbu úspor) na dorovnanie jej životnej úrovne počas intervalu striedavej starostlivosti u matky vzhľadom na rozdielne príjmové a majetkové možnosti a schopnosti oboch rodičov. V tejto súvislosti bolo potrebné zdôrazniť, že už zo samotného charakteru striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o dieťa vyplýva, že každý z rodičov si plní svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu v rozsahu svojich možností, schopností a majetkových pomerov v čase, kedy zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa. Dieťa takto participuje aj na majetkových pomeroch toho - ktorého z rodičov a na jeho životnej úrovni. Výnimočne v prípade, ak sú príjmové či majetkové pomery rodičov výrazne odlišné, je možné tomu z rodičov, ktorého pomery sú lepšie, určiť vyživovaciu povinnosť, ktorú bude plniť na dieťa k rukám druhého z rodičov, a to za účelom dorovnania životnej úrovne dieťaťa aj počas intervalu starostlivosti o dieťa tým z rodičov, ktorý má nižšie príjmy, či majetkové pomery. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov k dieťaťu neznamena mechanickú rovnosť, tzn. že dieťaťu nemusia byť poskytnuté úplne rovnaké podmienky u oboch rodičov, a teda určenie výživného na dorovnanie životnej úrovne dieťaťa nemá za cieľ dorovnať životnú úroveň druhého rodiča. V týchto intenciách je preto následne potrebné i uvažovať o tom, či je potrebné zabezpečiť participáciu dieťaťa na životnej úrovni lepšie situovaného rodiča aj počas starostlivosti zabezpečovanej druhým rodičom. Rozsah dokazovania týkajúci sa možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov je takto v prípade striedavej starostlivosti oboch rodičov primerane zúžený, majúci skôr informatívny charakter na rozdiel od situácie, kedy je dieťa zverené do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov, kedy zákonná úprava vychádza akoby z premisy, že druhý rodič, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti, bude mať tendenciu vyhnúť sa v čo najväčšej miere plneniu vyživovacej povinnosti, pričom pri takejto forme starostlivosti je vždy potrebné prihliadať aj na pomer zabezpečovania starostlivosti o dieťa tým - ktorým z rodičov, ktorý je vždy vo výraznom nepomere, nakoľko druhý rodič sa s dieťaťom stýka len v obmedzenej miere. V ďalšom je potrebné uviesť, že pokiaľ obaja rodičia zabezpečujú starostlivosť o dieťa (formou striedavej starostlivosti), mali by mať i rovnaké právo participovať na výhodách poskytovaných štátom. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie na zistenie úplných detailov týkajúcich sa pomerov otca maloletého dieťaťa, ktorý zjavne nemá tendenciu vyhýbať sa svojej vyživovacej povinnosti, keďže i sám sa domáha, aby mohol zabezpečovať aj osobnú starostlivosť o dieťa, čím zároveň dieťaťu umožní participáciu aj na jeho majetkových pomeroch, pričom bude prispievať aj na tvorbu úspor dieťaťa, na rozdiel od matky a matke bude poskytovať finančné prostriedky, aby mohla vo väčšej miere zabezpečovať výživu dieťaťa počas jej intervalu osobnej starostlivosti o dieťa.

2.3. Odvolací súd záverom skonštatoval, že súd prvej inštancie vo veci správne a zákonne rozhodol prihliadajúc na najlepší záujem maloletého dieťaťa a podľa ust. § 387 ods. 1 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil, podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením a podľa ods. 3 tohto ustanovenia sa vysporiadal s ďalšou argumentáciou matky uplatnenou v odvolaní.

3. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletej (ďalej len „dovolateľka“), ktoré odôvodnila ust. § 420 písm. f) CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

3.1. Dovolateľka sa nestotožnila s názorom súdu prvej inštancie potvrdeným odvolacím súdom o nadbytočnosti matkou navrhovaného znaleckého dokazovania. Nadbytočnosť konštatovaná nižšími súdmi nebola žiadnym spôsobom preukázaná a ani dostatočne zdôvodnená v odôvodnení predmetných rozhodnutí. Uviedla uznesenie NS SR 4Cdo/100/2018, ktoré riešilo problematiku nevyhovenia dôkazného návrhu strany sporu a nález ÚS SR I. ÚS 350/08. Nevykonaním znaleckého dokazovania za účelom skúmania vhodnosti striedavej starostlivosti pre maloletú W. došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces a mohlo mať vplyv na posúdenie skutočného stavu, na základe čoho mohlo byť v danej veci rozhodnuté inak. Uviedla rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 8CoP/121/2020 v obdobnej veci, kde súd považoval striedavú starostlivosť každé dva až tri dni za nevhodnú pre maloleté dieťa.

3.2. Matka tiež nesúhlasila s tým, že súd prvého stupňa nevykonala ani ďalší dôkaz navrhnutý matkou, a

to preskúmanie príjmu a majetkových pomerov otca, čím nedostatočne zistil skutkový stav.

3.3. Záverom dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu otec maloletej. Navrhol dovolanie odmietnuť v zmysle ust. § 447 písm. c) CSP, alternatívne zamietnuť ako nedôvodné podľa ust. § 448 CSP. Uviedol, že maloletá W. mala v čase rozhodovania súdu 3 roky a 3 mesiace, zisťovanie názoru dieťaťa na striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov pri tak malom dieťati nemôže mať významnú výpovednú hodnotu. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je prípustné avšak nie je dôvodné.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. Dovolateľka v dovolaní uviedla ako dovolací dôvod ust. § 420 písm. f) a ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Súdom nižšieho stupňa vytkla pochybenie, keď nevyhoveli návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania za účelom skúmania vhodnosti striedavej starostlivosti pre maloletú W.. Argumentovala nedostatočne zisteným skutkovým stavom veci v časti preskúmania príjmov otca maloletej, kedy uviedla, že nebol predložený žiaden dôkaz preukazujúci príjem a majetkové pomery otca. Poukázala aj na nesprávne právne posúdenie, ktoré bližšie nešpecifikovala.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka v tejto časti dovolania vytkla súdom nižšieho stupňa, že dôkaz znaleckým posudkom považovali za nadbytočný, pričom tento mal naopak potenciál zmeniť rozhodnutie vo veci a uviedla aj judikatúru NS SR týkajúcu sa problematiky nevykonania navrhnutého dôkazu.

11. Dovolací súd k tejto námietke uvádza, že je nedôvodná a v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v bode 21., na ktoré aj poukazuje. Samotná

skutočnosť, že matka s názorom súdov nižších stupňov nesúhlasí, nezakladá dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP. Oba sudy považovali vypracovanie znaleckého posudku za nadbytočné, nakoľko z vykonaného dokazovania mali za dostatočne preukázaný skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci. Skutočnosť, že matka chce poznať názor odborníka na nariadenú striedavú osobnú starostlivosť, nezakladá automaticky jej nárok na nariadenie znaleckého dokazovania súdom. V súlade s ust. § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd nemusí vykonať všetky stranami navrhnuté dôkazy, pokiaľ ich považuje za nepodstatné, čo však musí vyargumentovať v odôvodnení rozhodnutia. Dovolací súd oboznámiac sa s obsahom spisového materiálu konštatuje, že oba sudy dostatočne zistili skutkový stav a dostatočne aj vyargumentovali nadbytočnosť matkou navrhnutého dôkazu znaleckým posudkom. Pozornosti dovolacieho súdu neušla ani žiadosť matky zo dňa 6. septembra 2022 o konanie adresovaná krajskému súdu, v ktorom matka súčasne uviedla, že kontaktovala Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny so žiadosťou o preverenie pomerov v domácnosti otca a o realizáciu osobného stretnutia s maloletou. Prepis rozhovoru medzi kolíznou opatrovníčkou a maloletou W. zo dňa 14. septembra 2022 je súčasťou spisového materiálu a z obsahu tohto rozhovoru sa nedá konštatovať matkou avizovaný dopad rozchodu rodičov maloletej a realizovanej striedavej starostlivosti na jej psychiku a plačlivosť. Dovolateľka v žiadosti poukázala aj na nefungujúcu komunikáciu s otcom maloletej, tu ale dovolací súd uvádza, že nedostatky v komunikácii bývalých partnerov nie sú dôvodom na nenariadenie striedavej starostlivosti, obzvlášť v prípade, ak táto bola realizovaná prakticky od rozchodu partnerov a dieťa je na striedavý režim zvyknuté. Aj z úradného záznamu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves z priebehu stretnutia zo dňa 14. septembra 2022 s maloletou vyplýva, že zo správania a odpovedí maloletej neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že dieťa má pri realizácii styku s otcom psychické ťažkosti, resp. že by zažívalo traumy. Zároveň kolízny opatrovník nespochybňuje, že mal. W. prežíva náročné obdobie pravdepodobne z dôvodu konfliktnej a vyhrotenej komunikácie medzi rodičmi, ktorých má prirodzene rada a má s nimi vybudovanú silnú vzťahovú väzbu. V praktickom živote by to mali byť práve rodičia - bývalí partneri, ktorí majú vynakladať maximálne úsilie zmierniť ťaživý dopad rozchodu na psychiku maloletého dieťaťa minimálne tým, že sa budú snažiť navzájom rešpektovať a vychádzať spolu korektným spôsobom.

12. Vo vzťahu k ďalšej námietke dovolateľky, ktorá nesúhlasila s tým, že súd prvého stupňa nevykonala ani ďalší dôkaz navrhnutý matkou, a to preskúmanie príjmu a majetkových pomerov otca, čím nedostatočne zistil skutkový stav, dovolací súd ani s touto nesúhlasí a konštatuje, že aj táto námietka je nedôvodná. V celom rozsahu poukazuje na bod 22. napadnutého rozsudku a v plnom rozsahu na tento odkazuje.

13. K námietke dovolateľky na nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

14. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu a vyššie uvedených postulátov dovolací súd konštatuje, že rozsudky súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 aj § 393 ods. 1, 2 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva, ktoré dôkazy sudy vykonali a ako ich vyhodnotili aj to, ako vec právne posúdili aj dôvody nevykonania dôkazu znaleckým posudkom.

15. Dovolací súd sa ďalej zaoberal prípustnosťou podaného dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP a v tejto časti konštatuje, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko dovolateľka nespĺnila základné predpoklady na uplatnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP.

16. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

18. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

19. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

20. Dovolateľka nevymedzila dovolací dôvod v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) a c), nenaformulovala právnu otázku, od riešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nevyhovenie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania, nestotožnenie sa so spôsobom hodnotenia dôkazov, argumentácia ohľadne nedostatočne zisteného skutkového stavu veci nie sú právnymi otázkami, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktoré by zakladali prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľka tak nenaplnila zákonné predpoklady kladené na prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP.

21. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávne procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neexistuje (nie je daný). Z uvedeného dôvodu preto v sumáre dovolanie dovolateľky podľa ustanovenia § 448 zamietol.

22. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.